

Kemencesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCEZELL és VIDÉK”)

Hetjelenk minden vasárnap.

(„KISCEZELL és VIDÉK”)

Előfizetés: 3 kor. / Helyi elosztás: 2 kor.

Lapfőigazgató: **Muss Gyula**

Alapítvány: **Kispesti és Kemencesvidéki**
földművelésügyi és gazdasági
intézetek és a
Kispesti és Kemencesvidéki
Közhasznú Társaság

Az ámitó ántánt.

Ellenségeink vezérférfiainál nem lehet megtagadni, hogy mindent megtettek saját népek ámitására. A cenzura retorikáján kínos gondossággal megsűrnek minden hírt és azon csak olyan közleményt tesznek ki, mely alkalmas arra, hogy a lehető legjobb színben tüntesse fel az ántánt háborus helyzetét. A sok véres vereségről szóló híradás elfojtása mellett az eredmények hazug beállításával, felfúvásával és kisizelésével elmaradhatatlannak mondják végleges győzelmüket és oly alaposan vesetik félre a népet, hogy annak fogalma sincs kétségbeesítő helyeséről. Tessék pedig ezt a vesztő emberek csak aszt, hogy a háboru könnyelmű felidézése és szerencsétlen vezetése miatt elháríták magukról azt a súlyos felelőséget, mellyel nemcsak majdan a világ történelem igazságának, hanem ennél előbb saját, lelketlenül ámitott honfitársaiknak tartoznak.

Csak hogy bármily diszes és csillogó is legyen a hazugságnak hamis kövekké kirakott palástja, a világtörténelem oknyomzó fényugarai elől épp oly kevésbé lehet elrejtetni az igazságot. mint az ideig örág félrevezetett nép elől. De amíg Klio a hűnök megtorlásának, az igazságszerelátás elemtáris erővel kitérő eseményeinek csak hűségese jegyzője, megörökítője

és eképpen a jövő nemzedékeknek utbagazító tanító mestere, az ámitott vérben és javaiban rémségesen megkárosított nép a düh és a bosszúvágy fékevesztett szrenvedélyességével szresz magának igazságot, kíméletlenül legázolva, letiporva mindenkit. akit szerencsétlensége okozójának tart.

Hónapok óta olyan a hadihelyzet, hogy az ellenség vezérférfiainak. hacsak valamelyest szívükön viselik népeik sorát. kapva kellett volna kapniok a béke minden szalmaszála után, mely őket az elmerüléssel fenyegető háboru magasba csapkodó hullámaiból megmentheti. Már hónapok előtt kellett volna sietve megragadniok minden alkalmat, hogy megtörve bár, de élve még, kilábolhassanak reménytelen helyzetükből. Nem téttek meg ezt hónapokkal ezelőt és még most is — a mikor pedig már igazán semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy a központi hatalmak és szövetségeseik minden vonalon kivívták a győzelmet — kézzel lábbal kapálóznak a béke gondolat ellen, mert félnek Lincsh bírótól, aki sommás ítéletét hamarosan végrehajtásá rajtuk.

As igazság utat tör azonban magának és azt semmiféle mesterkedéssel megállítani nem lehet. Bármily óvatosan végeszék is a cenzura lombikjáu a hírsűrűst, a hipnózisba ringatott nép kezd felocsudni. Egyelőre csak a nép okosabbjai, akik nem elégednek meg a kormányuk és

hadvezetőségük által nekik feltárlt, diashimnuszokkal körített kövér hírekkel, hanem semleges országok újságiból merítenek helyes képet a reájuk nézve anynyira elszomorító valóságáról.

Érdekes megfigyelni, hogyan vergődik az ellenség kinjában, míg a reá nézve lecsúszó igazságok felismerésére és az azokból eredő következmények levonására határozza el magát. Természetes hogy a keserű igazságokat mindenféle mésszel mással kenik be, hogy így megédénitve nagynehezen bevehessék őket. Angliában két hét alatt harmincnál több gyűlést tartottak, melyen a béke kilátásával foglalkoztak és nyílt kifejezésre jutott a béke utáni sóvárgás. A szónokok persze nem vallották be azt a kínos csalódást, melyet az államférfiak által felidézett háboru kudarcra nekik okoz, hanem assal érveltek, hogy valamennyi hatalom vágyódik a békére.

Sokkal határozottabban és olaszán meglepő őszinteséggel bírálta az olasz kamarában Lucci tanár, független assziáfista képviselő a harctéri helyzetet, rámuatván arra, hogy a központi hatalmak ereje nagyobb az antánténál és ezt az erőfölényt semmiféle formulával (olaszról magyarra fordítva: semmiféle fordítással) ellensúlyozni nem lehet s nem lehet o venni a központi hatalmaktól azt az előnyt, hogy korlátlanul irányítják a hadviselést. A kamara többsége nyugodtan

Az ágyu története

As ágyugyártás fejlődése folyamán sok átalakulást ment keresztül, míg a mai háboru hatalmas gépeihez a 30 és feles mossaarakbós és a 42 cmes bombázókhoz eljutott. A lépor feltalálása, ami 1320 ban történt, az előző idők fegyvertechnikáját gyökeresen megváltoztatta és az ágyu használatát tulajdonképpen csak az tette lehetővé. A régi időkben is voltak ugyan már hadigépek, amelyek az assirok és egyptomiak háborúiban nagy szerepet játszottak. Ezek szerepeinek abban a háborúban is, amelynek folyamán Nagy Sándor elfoglalta Tyrust és Archimedes is szerkesztett Sziracusza ostromra alkalmas újasszerű hadigépeket. E hadigépeket kisaráról várak ostrománál és védelmében használták és főleg hajlítógépek és fútlórók voltak. A népvándorlás idejében azonban ismét teljesen eltűntek és csak a byzansok vették át, ahonnan azután a középkorban ismét egész Európában elterjedt: annálkül hogy lényeges javulások mentek volna át, ami az akkori fejletlen géptechnika révén érhető

sz angolok és franciák vívtak, az angolek normandiai betörése alkalmával, használtak ágyukat. Döntő befolyással azonban az ágyuk akkor sem bírtak, mert az ágyukkal rendelkező franciákat levertek, és a csatát az akkori történetírók véleménye szerint az angol kénifegyver fölénye döntötte el. A fegyverek fejlődése különben is igen lassu volt. Csak az as 1515-ben lefolyt Marignancsi csatában történt először, hogy az I. Ferenc vezérlete alatt álló francia sereg, amely az addig leggyőzedelmesei svájciakkal állott szemben, ágyúval rettenetes vereséget okozva az ellenségnek hadseregnek, legyőzte azt. As, hogy a puszkapor feltalálása után teljesen 160 évig tartott, míg először dolgozott valóban eredeménnyel az ágyu, azt nem szabad csodálnunk, ha tudjuk, hogy milyen tobatatlan volt a tüzérség a kénifegyverrel felfegyverzett gyalogsággal szemben. As angol vagy svájci kénifegyver készítés lépéről meglehető pontosággal talált, míg az ágyuk tobatatlanok, nagyok, lombák voltak és a találati biztonságuk igen kicsi volt. As ágyuk megöltéséhez elcsinálta egy félóra kellett, és csak a későbbi időkben lehetett hallani, illetve lehet olvasni, hogy nyolc-tíz perc alatt meg tudnak tiltani egy ágyut.

Hogy az ágyu találatát néveljük, mindig nagyobb és nagyobb csöveket készítették mint az előzők. A háborúk mármint. As elő

vek nagyon primitív mossaárfelek voltak, amelyeket azonban találati biztonságuk miatt igen hamar félretettek. As első ágyucsővek vasrudakból álltak, amelyeket épp úgy, mint a hordókat abroncsok tartottak össze, az első ütött ágyucsővek vívmányát a nemetek aszámájára assziok irták. Ami az első ágyuk nagyságát illeti, az szinte hihetetlen. A gótdieknek például Oudenaarde elfoglalásakor állítottak olyan ostromágyú áll rendelkezésükre, amely 33.00 font nehés volt, és amelynek léperkamrájába 150 font lépor tért el. Természetesen igen nehés volt szállítani és a gótdiek Oudenaardeban gyárták. A legnagyobb ágyukat a törökök állították elő. Amurath szultán már 1422 ben olyan mossaart üntetett bronzból, amely 1100 fontos kőgolyókat dobott ki. A törökök, mikor Európába betörték, különben is assziog igen fejlett tüzérséggel rendelkeztek, mert ebben a veleneciek és a gótdiak voltak a mesterei.

A rövid csövű ágyuknál azonban azt a megállapítást tették, hogy a találatképessegeük kicsi, erre ráérték a tulhoszu csövű ágyukra, a tábori kényükre. Igensokszor a cső hossza a hullber harmad részére volt. Végre a 18. század közepén sikerült az assziok ágyutechnikáját hasznosabbá tenni a felállított assziok rémbombázó ma is helyesnek tekintetnek. Igaz fútlór és nehés hordás volt

Már az 1326 évben, tehát 6 évvel a puszkapor feltalálása után, azonban Firenzeben is készítették a golyók elhajítására. Történetesen megállapítás azonban csak az van, hogy 1326 évben lefolyt asszi-i csatában, melyel

hallgatta végig Lucul fejtegetéseit, melyeket végül a szocialisták megtapsoltak.

Ösmerik tehát ellenségeink az igazságot és ennek felliamerésétől a konzervenciák levonásáig csak egy lépés.

Mikor szánják rá magukat erre a lépésre? Minél előbb tesszik, annál többet menthetnek még meg pusztuló országunk roncsaiból.

Takarékoskodjunk.

A kormány egyik legújabb rendelete értelmében eszentul, december tizediktől kezdődőleg nem szabad fehér süteményt sütniök a pékeknek, megszűnik a cukrász sütemények egynémelyike és a gourmandok eszentul kénytelenek lesznek kenyérral megelégedni.

Egyáltalában nem akarunk arról beszélni, hogy van-e valaki, aki hibás abban, hogy az ország nagy termése ily hamar kényszerít bennünket szűkebb adatokra, azt sem keressük, hogy ha van, akkor ki az, egyszerűen konstatáljuk ezt a tényt, és mindjárt megjegyezzük hozzá, hogy egyáltalán nem tartjuk tragikusnak.

Szinte nem is kell itt keresni hibás valakit. Csak egy kis gondolkosnunk kell. Azok az egyének, akik ma a katonaságra bízzák élelmészük gondját, akik a hadsereg tagjai, sokkal rendesebb élelmészben részesülnek igen nagy hányadban, mint amikor a polgári életet folytatták. Az ő élelmészükre tehát ma az elsődrendű szükségletekből, amelyenek közé tartozik legelőször a liszt és a kenyér, sokkal nagyobb mennyiség fordítottatik, mint béke időben. A hus drágulása viszont a polgármembereknél is előidézte azt, hogy több olyan étellel táplálkoznak, amelyhez liszt kell. Világos tehát, — különösen ha még a nagyszámú hadifoglyokat is hozzá számítjuk —, hogy nem lehetett jobban

gondoskodni az országról, mint ahogy az intéző körök tették.

Nem lesz személy, illetve már nincs is személy, Vannak, elhiszük, akik ezt a tényt nagyon szomorúnak találják. Ha egy ellenséges újságíró megtudja, bizonyára adatnak sorozza az ország kiéhezöttséghez, de — a tény az, hogy ez a nélkülülés oly kis kellemetlensége ennek a háborúnak, melyet ma már valóban könnyű szívvel elviselhetünk.

A takarékoságot mindenben, élelmi cikkeken és pénzben nem mi hangoztatuk először. A hátsó angol alsóház volt kénytelen legelőször figyelmeztetni az angol népet arra, hogy háboru van, takarékoskodni kell.

Mi nem beszélünk, hanem tettekkel intézzük el a dolgainkat. Így tettünk a harcerekken és így teszünk itthon. A Hinderlandban is. Nagyon komolyan és ószintén kell felfogni a mai helyzetet, amikor a harcerekken döntő csapásra készülünk ellenfeleink ellen.

Ehhez a döntő csapáshoz kell össze szednünk minden erőnket, és ha ehhez szükség van arra, hogy mi, akik itthon maradtunk, lemondjunk arról, hogy reggeli kávénkhoz ne együnk személyt, akkor ezt is el tudjuk szenvedni.

Nincs olyan nélkülülés, amit a mai katonai helyzetben a hadsereg és a haza érdeke ránk ró, amelyet ne tudnánk nyugodtan és öntudatosan elviselni, mert tudjuk, hogy még mindig jobb, mintha a harterei helyzet volna más, és a háboru mérlegének nyelve bilenne a másik oldalára.

Takarékoskodjunk és takarékoskodásunkkal higgyük el sokkal nagyobb szolgálatot teszünk a hasánknak, mint amennyire azzal magunknak ártunk. Bizonyos, hogy a mai helyzet már nem fog soká tartani, bizonyos, hogy a döntő kar nem sokára leszűjt és akkor felszabadulunk minden tehertől, amelyet ez a háboru vállainkra helyezett.

De addig takarékoskodnunk kell, különösen akkor, ha ez a takarékoskodás nem is megy túl azon, hogy nem szabad

reggelire személyt és ebéd után cukrászsüteményt enniünk.

A nők a háboruban.

A német kormány és a német törvényhozás, mind élénkebben foglalkozik azzal a problémával, hogy a harcavonult férflakosság helyét egyes foglalkozási ágakban nőkkel töltsék be. De ez nem úgy történik, mint ma, hogy aki akar, az megy dolgozni, hanem valóságos női sereget, illetve hadimunkára való borbívást képzelnek el egyesek és köztük az illetékes tényezők egynémelyike is.

Van valami lélekemelő tudat abban, hogy Németország, amelyre rá kényszerítették ezt a háborút, el van határolva arra, hogy azt minden áron és minden eszközzel végigkúsdje.

Ma már valóban mindenki részese a háborúnak. Ki valódi harai eszközökkel, ki pedig a béke eszközeivel munkálkodik azon, hogy ez a háboru minél előbb és minél dicsőségesebb békevel tejeződjék be.

Miután minden egyes kézre, minden egyes főre, minden egyes emberre szükség van, nem tarjuk kizártak és lehetetlennek, hogy a németek, akik praktikus és üzleti gondolkodásukról régóta híresek, tényleg fel akarják használni a nők munkarejét is ennek a háborúnak a viseléséhez. Természetesen nem gondolhatunk itt arra, hogy a nőket éppen úgy tekintet nélkül korukra, képzettségükre, hajlamaikra fogják beosztani hadimunkákra, mint ahogy a férfiaknak mindenféle katonai szolgálatot teljesíteniük kell, de képzeljük úgy, hogy a nőknek is kell dolgozniuk.

Es ebben nem szabad fenkinek megára néve veszélyt, vagy kelemelleneséget látnia. Legyen meggyőződés minden nő, hogy arra a munkára fogják alkalmasni, amely hajlamaiknak, erejének, műveltségének megfelel.

Ugyilátszik a német nők ezt be is látták. Igaz, hogy ez a dolog, amiről beszélünk, még Németországban is csak terv, de Németországban a tervet is pro és kontra meg szokták vitatni, mielőtt konkrét alakban az ország elé kerül és eddig a tervvel szemben egy hangot sem hallottunk.

As a szorgos szövetség, amellyel mi Németországhoz vagyunk fűzve, eddig is bebizonyította, hogy minden intézkedést közösen szoktunk tenni. Egyáltalán nem lehetetlen tehát, hogy ha különösen Németországban ez a terv, illetve intézkedés beválik, hogy nálunk is utánzásra fogatalni. Tehát el kell készülnünk nekünk is és számolnunk kell vele.

Ugy hiszük, hogy a magyar nőknek nem kell nagy előkészület ennek a gondolatnak elfogadásához. A magyar törtélelem telve van magyar nőknak neveivel, olyanokéval, akik valóban a háboru legveszelebbé viharában vettek részt, és ma ivadék sem lehet oly elfajult ösnyámitó, hogy a háboru érdekében a béke munkáját ne vállalná szívesen magára.

Még nem tudunk semmi biztosat, még nem tudjuk mi lesz, de mindenes el kell készülnünk. A magyar nők is készülnjenek el arra, hogy ha már kevésbé veszélyes

az ágyu szállításának kérdése. Előinte valami külön vontatásra helyezték az ágyut, azon vittek ér arról a lóistak és lótek is. A könnyebb ágyukat azonban már előinte kerékekkel látták el és emberekkel húzták. Az első láfottat, a mely már a mai kerékafottához hasonlít, állítólag usztáv Adolf használta a harmincéves háboruban. A tüzésérg nagyobb mozgékonyágát Nagy Frigyes teremeltte meg, azonban az egész tüzésérgi taktika, a tüzésérg felhasználásának módja I. Napoleontól származik. Ő állapította meg a tüzésérg felhasználásának kedvező stratégiai és taktikai módjait, valamint az ő utasítására tették meg a usmításokat a tüzésérg utasítására vonatkozólag.

Ugyenesak Napoleon idejében használták először a robbanó gránátokat, és akkor alkalmasnak első ízben a mostani háboruban sonyit szereplő levedákat, amelyet feltalálójának, Shrapnel angol mérnök nevével neveztek.

A napoleoni háborúk után az ágyut fejlődésében bizonyos esünet állt be. As 1848 évi háborukat és az 1868-as krimi háboru, még körülbelül ugyanazonok a fegyverekkel, illetve ugyanabban a módokban, mint a napoleoni háboruakat. Később azonban természetesen sok mindennel megváltozott, így különösen a szállítás megoldásával. Megkísérelték, hogy még

erővel vontassák az ágyukat és göt használják a lóvésekhez is, azonban sem erak, sem egyéb kísérletek semmiféle eredményre nem vezettek.

Csak az orosz háboruban 1859 ben használtak egy új fegyvert. Az ágyuk csöve ugyanis csavarmentesen volt elkészítve és így az orosz-francia tüzésérg tüzérsárgnyalva az osztrák uszérésérg. Ettől az időponttól kezdve datálódik egészen új korok az uszérésérg és az ágyuk történéében. Es a csavarmentes nemcsak a találati biztonságát emelte, hanem emelte a lőtávolságot is és ez volt a kérdete azoknak a meglepő tüzésérgi teljesítményeknek, amelyeket ma is használunk. Ezután kezdtek próbálkozni az öntött vas csövekkel, később pedig a bronzágyukkal. Végül a német Kruppnak sikerült öntött acélágyukat készítenie, amelynek ellenálló képességét mind esideig semmi sem múlt felül.

Es az öntött vas hozta meg a döntőt a németeknek, 1870—71-ben és es hozta meg most is.

Adjunk a vak kalonáknak!

harcot a jobb jövő érdekében a f...
tud, tege

H I R E K

A kórtéremben.

Fehérré meszelt kórtéremben
S beült katoná libeg,
Agya mellett szép apódnó
Szemén egy égő könny remeg.

Ugy elmézi a hős leventét,
A lásbán égő szép bakat...
— Óh! Uram, add, hogy meggyógyuljon
S add át nekem egy életem at.

... Szól a beteg: „Ha felgyógyulok
A csatába vissza megyek...
Harsog a kürt!... Most megy rohamra
A századom, ... mint fergőteleg...

E.őre hűt... Jövök én is!...
A szorongom kvéresat!...
— A jóságos szép apódnó
Szemén egy égő könny remeg.

S aggódva néz nagy betegjére,
Melle nem zúdál, nem pibeg,
Katoná kellett meggyógyulni
Meggyógyult nagy beteg.

Minden cseades... A kórháskertben
Faradlan hulló levelek
Csak a szép apódnó sokog,
Kedveze volt a nagy beteg.

Fap Mihály.

— **Kitüntetés.** Őfelsége a király gróf Batt hyány Zsigmond 6 ik huszarezredbeli tartalékos hadnagyának, az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül a Sigmund laudist adománya. — Magas kitüntetés érte a Vörös Kereszt katonai kórház parancsnokát, illetve gondnokát, Göttmann Bödög nyug. csendőrszereztet. A hivatalos lap egyik száma közli, Ferenc Salvator kir. herceg, az osztrák magyar monarchia Vörös Kereszt egyesületének fővédnök helyettese a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vörös Kereszt II. osztályú díszjelvényét adományozta részére díjmentesen.

— **Kinevezés.** A király dr. Zrínyi Miklós szombathelyi kir. törvényszéki jegyzőt, ugyancsak szombathelyi kir. törvényszékes albiróvá nevezte ki.

— **Flugvilkos apa.** Hirschbeik Ferenc ná dodi gárda, a mult vasárnap délután Nándor nevű 19 éves fiát, civódás közben vadászfegyverrel ziven lötte, aki nyomban meghalt. A bestiális apát a bíróság leartóntatta.

— **Meggyilkolt asszony.** Rábafüzes községben a mult vasárnap virradóra, lakásán eddig ismeretlen tettes megfojtotta sziniggel Győri Jó szefné 24 éves menyecskét. A szerencsétlen aldozatot dr. Sztojka Viktor essontgotthardi járási főorvos és a Rábafüzesen állomasos úlnusok tizti orvosának közbenjöttével boncolták fel. Az orvosrendőri honcolás megállapította, hogy Győri né neménylője sziniggel fojtotta meg és egy tom pa tárgyval halálos csapást is mért a fejére. A merénylet minden valoszinűség szerint az éjféli órákban történt. A csendőrség oryelyesen fojtatja a nyomozást, de eddig minden eredmény nélkül. Vannak tanúk, akik azt állítják, hogy a meggyilkolt asszony, esta körülbelül 10—11 óráig állomasos úlnusok keitejével kártyasoftlakásán és állitiggel rumot is hoztatott volna, ismét más tannak az asszony lakása közelében éjjelán egy órákor egy úlnus ruhába öltözött alakot véltek látni. Ezzel szemben az ősses úlnusok alibit igazolják és a parancsnok is kizártnak állit, hogy a kérdéses esteen egy is hiányos volt katonák közül.

— **Ekaditzióki elnök.** A győri kir. itó tábla elnöke a szombathelyi kir. törvényszék tuzleten szervezett esküdtbíróvágelnökűl az 1916 óvra Halasi Vintur kir. törvényszéki bírók elnök helyettesül pedig dr. Valkó Miklos kir. törvényszék bíró jelölté ki.

— **Régálle híány.** Az ország szőlősgazdái az a vesely fenyegeti, hogy a rézgálicban és a székényben, amely a szőlőtermeléshez feltétlenül szükséges, híány fog beállni. A szőlősgazdák nemrégiben tanácsotokt erről az imminens veszélyről és felterjesztést intéztek a honvédelmi miniszterhez, hogy adjon engedélyt arra, hogy a magyar szőlőtermelést fenyegető veszedelem elhárítására engedje meg az itthon talált écska fémekből rézgálic előállítását. A honvédelmi miniszterium kikiáltásba belyeste, hogy erre az engedélyt megadja.

— **Szalimabakanessat a katonáknak.** Lelkes hangra felhívást intéz az országos hadsegélyző hivatal utján Kővágóörsi Eörsy Károlyné a községekhez. A felhívás köztisztelőül eredményes lesz, mert a társadalom aldosatkésségét oly irányban kívánja igénybe venni, amelyért hasznos kötelessége tudatában készségesen hozza meg áldosatait tizenhat hónap óta az ország lakosainak. Harctéren levő katonáinkat, akik bennünk megvédnek az ellenség elől, nekünk meg kell vednünk a tél borzalmas tanácsaival szemben. A kérielhetetlenül rideg statisztika adatai szerint a mult téli háporból folytan katonáink lábának amputálása kilencven százeleken a fagyás miatt történt. Ennek elhárítása a jövőben rajunk áll. Szalimabakanessal kell ellatni a katonákat! A szalimabakaness kell számu elkészítéséhez hívja fel Eörsy Károlyné a magyar társadalmat segítésert. Munkaerő a bakancsok elkészítéséhez van, esivesen készitlik a rekkant katonák. Pénz és anyag (tonál, szappansalma és tengerifosztas) kell. Pénzadományokat a Hadsegélyző Hivatal (Budapest, V., Akadémia u. 17. fogad el. Az anyagot az anyagot Tiroly Testvérek gyárába Budapest VII., Dohány u. 57 szám alá kell küldeni.

— **A csóti foglyitábor pontája.** A „Csóti foglyitábor” nev alatt létesített új póstahivatal december elsejével megnyitit vezetésével a soproni k. posta és távirdegyesület igazgatója Csiller Péter, pápai póstahivatal, m. k. posta és távirde segéd, ellenert bizta meg, aki már meg is kezdte működését a csóti foglyitáborban.

— **A régi 20 koronások kivonása a forgalomból.** Az 1907 január 2-iki kelettel kiadott régi 20 koronások 1915. dec. 31-én kivonotnak a forgalomból. Erután eseket a bankjegyeket fizetéskép 1916. dec 31-ig csakis az Osztrák magyar bank fogadja el.

— **Újra felülvizsgálták a 43—50 éveseket.** Megbízható forrásból értesülünk, hogy a 43—50 éves n-pfelkelők köztli azokat, akiket alkalmasnak találtak a szerzésen, újra felülvizsgálják. A honvédelmi miniszternek erre az elhatározására felmentés iránt való tömeges kérvényeket okot es az a körülmény, hogy nem várt nagy számban soroták be őket. Eszakra való tekintettel január folytan a honvédelmi miniszter. értesülélnk szerint elrendeli, hogy a besorozottak újból felülvizsgáltassanak.

— **Adófelügyelő.** Küstüdomán, hogy a pénzügyi kormány a hadbavonultak egyenes állami adóinak es küsségi adótarozásának végrehajtás utján való behajtását ellitotta es ezzel az adó végrehajtásra vonatkozó hatósági intézkedéseket a sáborá végéig, illetve az adóhátralékosok katonai szolgálatainak tartalmáig felfüggesztette. Most a kormány javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely szerint a fronton szolgálatot teljesitett, elesett, eltűnt vagy hadifoglyatba jutott egyéneket állami adóhátraléka 1915. röltesnek.

— **A gyermekszanatórium kártevője.** A kártevő szerencsétlen beteg árva részere épül Balatonszabadin egy 200 ágas gyermekszanatórium. Az intézet belső modern higiénikus berendezés érdekében fordult most gróf Zichy János kormányzó elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy segítség es gazdag adományok megadása mellett a szanatóriumot a kártevő elmozdítsák es gondoskodásig vegyék, ami szünetnek

boldegságára, saját kitérdésnek...
Jen némi adománnyal azoknak árva es beteg gyermekeit kitérdésről, akik élelmet áldostak a Hazán es mindannyiunk megvédésert es alkü megmentésert. tuste feladatánál a...
Gyermekszanatórium Egyesület. Nagyobb alapítványok kitérdésül gróf Zichy János kormányzó elnök... (Budapest, VIII. Vas utca 10) intézet...
Gyermekszanatórium Egyesület (Budapest, VIII. Stahly-utca 15) ahol gyűjtővek is szünetre állanak. Adományokat lapunk is elfogad.

IRÓDISTANÓ körtgyűjtő tizedik füzetével, azonnal lefóvetelik havi 30 korona kártyával es teljes ellátással. Bővebb értesítést ad: **HUSS GYULA** lapszerkesztő Bevezer.

— **Hungária** címmel jelent meg Varga...
dr. a kiváló kösgazdasági es társadalomtudományi író hivatott tollából a Haborus nagyhatású című füzetrörözöt hetedik füzete. A nagy gondal es tudással megirt füzet az, adatak tömegével elénk rajolja a Balkán államok eme legfröskvőbb es jövőre hivatott országának történelmi kösgazdasági es politikai képét. A füzet tartalma a következő: 1. A bulgar n-p régi történelme. 2. A bulgárok a török uralom alatt. 3. Hungária felszabadnlása orosz segítséggel. 4. A modern Bulgária. 5. A bulgár politika problémái. 6. A véres befejezés. A csinosan kiállított füzet ára 30 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

— **Karácsonyi Album 1915.** Részemvölgyi es Tsz. a legnagyobb magyar szem-műkiadó, es évből ismét egy kiváló tartalom, nagy magyar szem-tijeményt hozott karácsonyra piérs. Csodáltnak kell a kiadó aldosatkésségét. Értékesnek értékesebb szemesmokat tartalmaz es új Karácsonyi Album. Mult évben a sok-sok példányból álló kiadás rövid pár hét alatt teljesen elfogyott. Es évben kártyát nyerne mindanak, akik az előző Album vásárlásától elestek es új örömeiket hoznak számára, akik a mult év. kétéből derék, vidámágot, szórakozást, vigaszt es élvezetet me ritettek egy esztendőn át. Az Album ez évben sokkal többet es értékesebb tartalmaz, mint a mult évi. 106 oldalos, az 1914. vi legnagyobb sikerrel operett, mű-, kabaré dal, katonai nóták, szalon es lánedarabok szime-javát adta a kiváló kiadó cég. Az Album kiállítás izléses, rekonszess es igen alkalmas karácsonyi ajándék. A füzet példányotok kívül, melyeknek ára 5 korona, kaphatnak köztli példányok is, azoknak ára 3 korona. Kapható a helyi könyvkereskedésekben, es a kárhivatalban es megrendelhető a kiadó, Részemvölgyi es Tsz.nál Budapest IV., Szervita-ter 5.

Odol

Aki mindennap hővetkeztesen használja az Odolt, az mai ismeretünk szerint az elkövethető legjobb száj-és fogápolást gyakorolja.

Ár: egy üveg 2—3. és üveg 120 h. .

Vasprém város és vidéke legelőbb bevásárlási korrása.

Uj. STREIT SAMUEL Kossuth Lajos-utca 1. (Takarék palota)

Őszi és téli Conlam kelmék igen nagy választékban a legújabb mûvekben kaphatók. Váman, sifen kasszavaspapán l a legelőbb napi árakon.

KURTZ GYULA

Uj es használt
zongora, pianino, harmonium es cim-
balein raktára.

Közeledések, javítás es hangolások
helyben es vidéken is teljesítotnek.
Avall hangszerek ajkért beszerítotnek

**As Elő Magyar Általános Bisto-
sító Társaság**

vasprémi főügynöke

elfogad tûs-, jég-, betörési-, bal-
eset-, szavatossági-, élet- es já-
radék biztosításokat. A társaság
a legrégebb es legnagyobb ma-
gyar bistoító intézet; bistoítéki
alapjai meghaladják a 210 millió
keronát s így minden tekintet-
ben a legnagyobb bistoiságot
nyújtják.

Iro dabályiság: Szabadi-utca 8. sz.
földszint.

Képvisell: Suly László

**„SZANITÉC”
TETÜPOR**

Legbiztosabb szer a kiütés
es tifuszt terjesztő ruhatat-
vek ellen.

Gyógyításban, megelőzésben már mint
sáber szorog (csak a simat kell rávonn) kaphat
l keronáért. Kérjünk azonnal határozottan „San-
itéc”-port, mert mint mindig jönek, ennek in-
skadt előny utána. A bostoni volna kapható,
oda 8 dobet utánvétel lél lúd Autor szögymé

**PÁLÓCZY
PISZÓGÓ**

szőlő szüretelő máza
szőlők

**Ujlaki
asbestpala
a legjobb**

BUDAPEST

Hirdetéseket
felvessz a kiadóhivatal.

Iskolos, eszmos kiviteiben, juhányos
áron szállítatodomány

nyomtatványt

„Vörösmarty”-könyvnyomda

BUDAPEST